

دیوان اسرار
حاج ملاهادی سبزواری

۱۰۳۸۶-۱

کتابخانه مجلس شورای ملی

کتاب دیوان بزرگوار بزرگوار

مؤلف حاجی شاه دی بزرگوار

تألیف و تصنیف

موضوع

۱۱۵۰۳

شماره ثبت کتاب

۸۶۸۲۵

خطی «فهرست شده»

۱۳۲۷۳

بازرسی شد
۲۶ - ۲۷

بازدید شد
۱۳۸۵

119

بازرسی شد
۲۶ - ۲۷

2V201-9.

کتابخانه مجلس شورای ملی

کتاب دیوان اکبر سہارا کی

مؤلف حاجی محمد علی نوری

1544

خطی، فهرست شده»

۱۲۲۷۵

ولدت امرا بالمرحمة المقتدر
وان طفلي صغير في غمور المرضات
والشيخ كبير في الفوات

فمن الخيام من قوس
والتي في الملاصق
في موعده
في موعده
في موعده
في موعده

رايت ضيفا على كس
كانه الجوز انا تالا
قلت ما اسك قال لو لو
قلت لي قال لا لا

قالت لرب معناه طلبة
قالت فتى متبني شكو الامي
قالت لمن قال لمن

العبد الناصر
سيدنا محمد
يا بلي
يا بلي
يا بلي
يا بلي

بسم الله الرحمن الرحيم

الا يا ايها الورع ما شئت من غير طلب عنها
 قد انكرت في سمع الغواص من غير صفاء
 برون از در جهان بغير رخت گلشن
 تو سنج با پونا هم عالم زهر دار پس
 دران باغ و دران ما سوبرت صفا
 تو طاعتش را بگر دوخته از بزم
 بعد مردم چه بگویند تو را طاعت کون
 صانع کس از الما و قسما
 هر جا نهاد با بها تو شوی از بر صفا

که اندر عالم مدعی تو را باشد شبنما
 و شاد و حق که بهت با هم گوارا برینها
 که تا چند از روزن نظر بر طرف کلنها
 جان با آن سگوه فرزند کج کلنها
 زهر دانه از دهن تو شکر خرمها
 چه بپوشش از آن روزن کزین بر کبرها
 که آن سر و کاهت کاهت که برینها
 بگوئی چند با شنها نشسته زنده شنها
 فروغ خورشید باشد که کثر از روزنها

لنبت

نهایت لب لعل اسرار از دل مارا
 با بزم لب لبیبم از کف شبنما

ابرو بندار که شبنم شاد تو را
 ز پیش چینه که کج بکوه و در بر
 کام نه اول بره پس از خفا لک بره
 که خفا تو از تو خفا هر بنه در کوشه
 جام هم خفا بر سب و خفا و خفا طلب
 بهر دارا شند آینه شا هر تو را

هست شرق و غرب عالم تا ما تو را
 و در کج و دور هست از خفا با تو را
 زان نه اگر که از خفا هست که تو را
 تا که خفا تو از خفا حق خفا تو را
 بهر دارا شند آینه شا هر تو را

خوشتر از خوش اسرار در در کس طبع
 آنکس باید از اسرار و مهر کا هر تو را

فغیر الغنم بهر لطور خوش را
 هرگز نباید در دهم چه طفل
 پر بار را نظر بفرمود ما به حبیب
 مرغی از شبنم بیرون از دهن
 تا برق بی گنم و شقی هم
 هفت ناله هر چه ایام تا که
 هر کس چه بگفت بهتر تو هر چه
 زاهد که هر چه تو در چه داده است
 اسرار آن حسن پس کثر خوش دل

ببیند بر خوشی که کرد از خوشی
 هر دم ز غنم دست دل بهار خوشی
 بگره سپیدی ز لطف خردار خوشی
 کم که ایام ماره کلزار خوشی
 بر پشت طبع کج کج خوشی
 در شبنم نیم نفس و خفا خوشی
 نگذاشت زخم سپید از خفا خوشی
 بر باد و خفا سر در خفا خوشی
 اسرار خفته زنی لب اسرار خوشی

دهمه داند صدمه ششم
 دارد و بار صورت و بار خوش
 بنگر خوش نورخه و نار خوش
 زانبار غرق بکنه بار خوش
 نایب کرد در آینه و بار خوش
 در بهر رخ رونق بار خوش
 ناکه ز پای برده لذار خوش
 هر که در دهر برده بندار خوش
 با چشم سر زنده کس لنوار خوش
 خزان کس نیافته اسرار خوش
 دهمه داند صدمه ششم
 دارد و بار صورت و بار خوش
 بنگر خوش نورخه و نار خوش
 زانبار غرق بکنه بار خوش
 نایب کرد در آینه و بار خوش
 در بهر رخ رونق بار خوش
 ناکه ز پای برده لذار خوش
 هر که در دهر برده بندار خوش
 با چشم سر زنده کس لنوار خوش
 خزان کس نیافته اسرار خوش

در مد تو سر دیو سبکها
 کل چوب در پهن نمانده
 خزان بجان نه سپریک
 صبر برین ایچدار به بیل
 بر کور تو از سگان ماسا
 تاب شب بخت ابر بر روی
 ابر شوخ ز غرور تو صد لوح
 پناه دشت ز شک شبها
 رف نه ما هرگز بشنید
 اسرار نگاه دوز کاسرار

در بر تو ماه اهل
 لوزره تو بکشد فلها
 آن تو کجا و آن آنها
 بامر عمر بیایمانیها
 تا خفته شوند پایها
 آتش نه مغز استخوانها
 در دوست ز دست تو فناها
 ناصح شمارم ز ضررها
 لب بشت و کمر زواشها
 در دل دارند دلزداها

گرفت سینه و کل در صحرای
 زبیر است بسوزیم و بسازیم
 و نادر عهد حسن گشته نایاب
 زلفش بر عهد روز رشیدیم
 دلم بکدر است از روز فراغت
 فروغ رخ ز شام و بر بنیاب
 فردریشش طلعت بهر نرم
 به پیش کشن فردوسی و پیش

و مانست سر اسرار الهی
 بستم بی بستر بیک سر

از نام خوشی تو بهر زبانها
 از مهر رخ چه دزدیده باشند
 مرغان شراره سنج خوانند
 اندر ره عشق با سر انجام
 ابدل شباب زانکه رفتند
 از سر و بر جوان گذر کنی
 در باطن خفته بین جهانها
 سر نیست فیت اسرار
 هر قدر شد شر سبکها

باجان بنی

باجان بنی ابد با عهد حسن
 لب سینه نورسته و نایاب
 که کو بر غام ز نام زدام زهر
 از زهر تو کشتی کشتی سر فردش
 هر کس پیش من کامو هم هر دامنش
 کالایه دارا کی صبر در باطنش
 نامه کشید بر کن از سینه
 پیوسته خوردم سجد که زهر در سینه
 از رنگ بر خورده شد زهر زشت
 بشنود جان در پیرایه بکشد
 سبک عشق آمد بر دامن خواند و کرد
 پیوند با خدا در دشتی زهر

باین نری ما و آنچه اسرار فرق فرقد
 از کاخ جان بر خورده زهر زشت

اندم از خفته بیک کوسه دارن
 ناکه نکرک سر پیر در اسیر من
 موه طومان عشق گشته مانگند
 خضر بر کوه ما عابر و در مایه ایم
 از کفنه برده دل از سینه پیکش
 کشتن تو عاشق گشته مهر و دنا کار من
 کرم که کچک قدم بر بیهوشی من
 نوبت من صورت گشته کنون دور ما
 خفته غمشت این هر قدم صد بلا
 رشت ضعیفان بیکم که خدا ناکند
 کعبه محصور دو فرخار مغیلا بسا
 رنگ بیان چه کل غرض ز کف خط
 از لب تو حرف تلخ و دل از لب حیا
 لا اعلی از یزید مرکت بر سر خاک بسا

سینه اسرار را خرم اسرار
 از لب تو برفت بر رخ و بهیمن هم

کر از آتش افش جام جم بعد	بکش یکباره در دریا سحر فقا
بختیامت و سبار کند دوار	رسد فروغ ز فرخنده زخیر فقا
ببر غنچه کامل عیان کس غلب	که خاک شیره شو ز زلف فقا
بریند و سنانده خمر و زانج	بعد دو کون عطار بچهر فقا
زشت بر آینه دل نشسته زنده طایر	بکن خفا که بار بار از نور فقا
سپین مرغ خاک چه در دریا کجا	نهفته اند بجا که از زلف فقا
چه ملک و چه پادشاه و ملوک و شاه	اگر چه نایغ ند باشد از سر فقا
بر این فقا که خمر و زلف از دریا	بسنده بود دل بست زلف فقا
فکند شیر فلک را بهیچ کاه و زین	اگر چه پیش پلاس یکبار فقا
زشت و است که چینی الموده غلب	سواد دیده در این خاک مین فقا
مراد به دست فغانی و بلبل و بوی پس	کوثر نیکند از فقا رسد در فقا
بعد و خمر سه که در فقا ز جبهه	چه خاک کون بعد ز بوی نور فقا

ز غریبانه اسرار زلف ز دو کون
نهند نام کر لادرا سک در فقا

الایا غلب غنچه سواطط با	خدا با ده شکیبای خدا با
چهره و زو صلی را از شب عجب	لاد و صبر و شایه ای با
بدل با غنم که مد کوه ببر کوه	کایه و هواد جها لاشا با
ز چشم و جلایا غنچه شایه	ونار از مرموزا غنچه با

الایا

اگر ماندش درین نیم جان
لا احوال و لا احوال و لا احوال
بنال اسرار هنگام و دل است

بنا حل النور حل الزلیا

و جوشش پس خوش دارد دریا با	غدا نه مرید نه ابرار با
دل از زلف برده شو خمر و لقا با	تا هر چه از صبر الفضا با
علامه بارش بنان پر شور	عکس من عجباه مرار با
بفرود سم مجنون از خمر و بوی	فخر حق نفوذ با الی با
ز صبح طلعت از غنچه اش	غلت غنچه و اش الیام الشا با
بشکین و اسمانی عذار با	صبح الودع مرموز السار با
سخن کون بعد در و صفتش	بدر الیاعار لوفت لما با

مهر اسرار از زلف و زلفان را

کر برین حال او اندیش حال	در هر سوسن لایم لوفت زلفان
کوچه باغبان پس بند و سار با	بهر کان شمع و بوی سوزش با
لاد و صبر و شایه ای با	بکنتهم چهره افشاده در دینا با
سکینه از طیف بنایه بر سر و جونی	چرخ در دوران مافیه که صفت با
نور از ابر و دل شمع و رعد جگر	ببین بزم کامران با و و قال با

عزیزت و نگار پر ز سبکی نگر
جان من از ناله اینچاهل لعل را
هر چه پیش کید ز بار اسرار اینده کوه
سور مایه کد از طایر اقبال را

الهم بر دل ابرو بیدم و رضا بکش
در سار و سیر کیم صدق و صفای بنا
بسط وجه و اطلالی چمنی ابل سبب
بعده کب لایسره عصف شیب
در ردن سبز دارم زو اطرافش
بچه چرخ ز غار دبد سبب
ورون در دوردورد سبب کایه سبب
لزان ناصاف سبب در کد ز غود سبب
پرنشانی در هوا سبب طاهر و مرغ سبب
نیم تاب سبب عشق اندر دایر سبب
در کینه خفا سبب رانام تو معشاق

زغم بر پر خون دل چمنه سبب
کشته رده در دایم سبب زلفی باز بکش

سینه شمع از سبب زاده سبب
پار سبب است سبب سبب سبب
نور سبب سبب سبب سبب
لیک سبب سبب سبب سبب

ز غریب دست پر مغنی کبر
چند غریب ز پر کبک سبب
طعنه بوس قرین ز ساد مغنی است
دو پودت قدرها و ساد مغنی
بنت ارمات مغنی طفت و کجور
رو بر تو عالم فروغ ماه سبب
پر تو مهر از ملک بکش که انشد
خفته شد سبب سبب سبب
بکف غریب راه دوست خدا را
بر سر اسرار زار خک نشین

دور از شاه خراسان در بلا
بچه ابرو سبب کبر مان سبب
لدم آسا از زب سبب سبب
کر چه دار فقر کرمان خیر است
ار سبب بکشد و لای سبب
لصا از خط کرمان کدز
پس بان شریفی شهر اشوب کبر
پیش تو سبب سبب کرمان
از خرم تا عجب عاشق کبر
ز غم لسان سبب سبب سبب
چند است سبب سبب سبب
کلب خفته لا پایا بد واد بار
و اگر مغنی سبب لطف از سرم
بچه ابرو سبب کبر مان سبب
نور سبب سبب سبب سبب
لیک سبب سبب سبب سبب

سوار از من بگو آن بیوفا را
 شبها تا بگوشت تو مار را
 هم مار را در حریمت پذیر شود
 مده با دست از غبار و حاله
 بنام این چشمم از زنا باز
 تنه بر کن ز نه مده مبار را
 خود را بکشش و خنجر و نیش
 نقد بر ز جهان کیش و نثار
 چه هر چه بخت اندازد است
 چرا اندازد نبود جفا
 زنی خون ریز را در ترسم که کند
 چنانکه کشتند خنجر خدا

ببیند در گوه لب اسرار چینه

بکششش رخ چرخ مراد الله
 کجاست شمشیر که حکم مظهر
 از دران پر تو شمشیر لوترا
 هر که مظهر کل حکم مظهر
 نه یعنی اهل حق و علم با الله
 نه ملک در دوا اندر در
 بر پایه خیز طغی و پیراسته است
 فلسفه عقیده که ز دل را نشور
 که چه با کشتن شمشیر و شمشیر
 صد چه هم غنچه بهر حوزه که در
 چینه خضر لب شمشیر اب با الله
 شمشیر چو شمشیر در لب را بکش
 در که اندیشه سر و دایره سر بکش
 که با نخواستیم طلب زده فرو
 بنام زده بر نفس زنجیر کوف
 بنوع طلب کالای خود که شود
 خسته و ملک غنچه بکششش
 دو جهان پیغمبر و فرستاده
 سر اگر زده با کسب بخت زده
 کل از خنجر شمشیر زلفش
 خنجر بکششش از شمشیر افترا

عالم

عالم و آدم که هر یک اسرار دارند
 بعد اسرار کینه ز کین در ما

دعوی عشق ایهال صواب
 لوداد الوداد بالحباب
 عشق که عشق دان و عشق بسین
 عشق شو عشق رخ زینر شتاب
 مرکش و نرین بچنگ کدر
 طره در باد چنگ و در باب
 طره در ریات برکات
 زنی ره هیچ هیچ پر خرم و تاب
 چنگ که به عشق و کین زنی
 ان للعاشقین حسن مآب
 از باب این شرباب بناست
 دایچه خرد است نیست خرد ناب
 دوست در بار یکبار اندوخت
 خنجر و خنجر و موج و صباب
 ستم این سیم است که کوبد
 داصلی ناصل و نم و دم لایب
 از نیم این نوازسد که نهم
 یک نایب است و نایب
 بعد دور یک بر ستم همه جا
 پاییز از غنچه منزال نواب
 جوشی مروت و غم این فردی کند
 کوه را این راه دل خرد و غناب

وقت از شد که ناده اسرار

زهر کس سال و کشت میناب

خدا و دم ز غم روزگار در کرد
 بیارسان کل مهر کشته نیناب
 شراب و شتاب روز جهان
 که هست نقد فرزند این مهر نیناب
 اگر نه کار ملک که روت داد
 بریده هر شب بهار و بهار بخت نیناب

بجز طراوت لب خنده ام در
 بجز خدشت تو نشنیده ام ز شکست
 ز بیم غم بر لبش نماند آن کز نیست
 ز دیده اشکش نام کو بنفش در آب
 ز غیب است پیش منی که در دران
 ز منی است بهت بعد و بعد عذاب
 بیایکو که هر کس در آن لب بکون
 که از مشاهده باره بهت و صرا
 لب و چنان هم غنچه
 در سپید زنی بت شکست
 بپناه دشت شمعان نیره
 کارم هر دم نماند در بار
 لب ز بر لب آب جام است
 در خون جگر دم کمال لب
 بماند در کام ز کبر که در
 با این مریض خوش بکشت
 تا آنکه شوم فخر کو کعب
 از اختر من بود بنابر
 سر ز عشق دین اسرار
 ارکانی که در روز مذہب
 پیوسته زخم زان لب و تاب
 لب به خوشد ما شود در باب
 مرده که کلمات این جهان است
 مانند حباب بر سر آب
 باز شده ز بیا ندانم
 از دست تو چون کشم من
 شب تاب چشم انجم
 از دیده مار بهم خور لب
 ما تو بهم سر کرا نیم
 تو از سرب و ما تو تاب
 ما زده عاشقان ندارم
 سر که بجز از زلفان احباب

اندر

اندره دلانی خایه از عشق
 ز عاشق و ما عاشق در خواب
 جگر نخل و عطر از نخل
 ظهر قوس و فوا در شب
 طمع و مر و مر
 میز خرقه فرقه الطرباب
 بگفت بهار در چینی فصل
 آن تلخ من بهیچ مد طاب
 وقت کلی و تویر از سر اسرار
 من خط به خط از شرب ما تاب
 جلوه کرد در پرده آمد از تاب
 از غنچه بر رخ از کند تاب
 نماند زلف و زلف در
 در فلک زهر ان مهم ز کباب
 نه غلط گفتم نقاب و بهر چیست
 به جاپ آمده لورا حجاب
 شاهدان در پرده مشهور لب
 ماه ز به به به به در نقاب
 و هم از بزم مخوان شد بر
 هم تو سنا هم تو سنا هم شرب
 قصر ما قصر است و جوب
 در تو لب و جمل عالم سر لب
 معصوم و لغت و اصل و فرع تو
 هم تکل از تو هم با تو خطب
 ناپا از ان مهر عالم تاب کو
 نافرده دل شده نماند در آب
 از شرب لب به خور لب بده
 بکد و ساغر نا شوم و خراب
 گویم از اسرار هر نا گفتن
 پیش نماند که خطا و کمر صواب
 دل و جانم ندر از حضرت در
 به فدا کرد از حضرت در

هر دم صد جهان ز باخدا هم
چشم خان در مدار دل است
بست پادشاهی عشق عشق
گرفتند وجه ماکو شو
از دل و دین و دست نیست بر
باسک کوشاکو از کشت
هر که را کشت خفه بهایشند
خنده کوثر بکرم بودش
جلو بر لوار هست بهی
کاجام باب کبر جانم
دم بهی گرفت باد سحر
کشت سر از سر است بهی
مخزن سنان سر از خفت دوست
باز بیل حق موسیقار است
کل بکند از آتش از رخ زرد
عشق از خونخوار بهیست و بهی
مصطفی رخاگر بنجم است
زبان شب عالم نامزد است

بغنی

تا بهی در کار جاندار نیست
عالم را عشق بر این کار نیست
کر خرد آرد کلمه لبیک عشق
صدم موسی طالب و پادشاه
معشایش را رجعت و تکرار نیست
کر بهیست رجعت و تکرار نیست
باز شد با هر کد را بهیست
پادشاه بر کوشاک عار نیست
زان بهم هر دم شفا میرسد
چشم بهایش کرم بهار نیست
تا بهی واقع شد که با صدناز باز
کشت سر از سر را هزار نیست

ره هر دو لاجب دوست
فره العین عارفان کوناست
خیش از خورشید و شب مدام
در دوام حضور ساحت است
دولت فقر و کج کرزاد پر
بند که کد از دولت است
بیکادین شو بهی و بهی
از نذران مشهد پر که دولت است
بر سر کوش شو سر در بنوشی
از نذران مخفی که مدامت است
هو له به شو غلا طفر کیش
در غم هر چه خار نکست است
بر در دل نشینی کوهبان باش
کفی سر ایو خاص قوت است

چه عجب سر بهوش سحر سرار
بنده بندگان حضرت دوست
چرخه مار از نعل بر نشین است
کوشه چشمه باور چشمه شمشیر است

اگر عالم را بشنید بسیار غریب است
 بهشتی که در آنست که سر نیست
 عشق بی پروا که با عقل بر آید به کو
 کردن در آنکه شکسته از آتش است
 که برین من در که از هر در بار است
 اگر عالم را بشنید بسیار غریب است
 ظاهر دل را حلافت از او است

وصف آن خیار بسیار هم زبان برادران
 کان نهد را که نبوده بهشتی شکل است

ازین بیدار عاشق هر چند که بخوار است
 در دم خشنی دل بود و سر گشتم مهر
 تا که بگویم بخش جانها بنا را بخشد
 اینجا که هر چه هست به کل مستغرق
 باشد هر از خفته که گرم بر خود پله
 هر جان را اندک جز از او نشناختم
 تا دل بیدار نشد هر چه در اختیار افتاد

و جز از عالم یک کوفه که در سنگ
 بن و ملک یک کوفه که در سنگ

بکار او

بکار سوخت طریقت بکار مناجات
 بهشتی که در آنست که سر نیست
 هر نفسی که بخت بقدرت کرد اب
 در آنست که در آنست که سر نیست
 در وجه جامع مردم به وجه دانش است
 چه در راه حق مصداق آرد ماه
 در نظر فکر که خویش است بهر عفت

خنده به ده اسرار غیر سخن اسرار
 ز هر چه غیب و شهادت ز هر چه صورت است

خانه دل هر خلوت است
 هر آنچه از رخ مردم
 از هر چه که معرفت انداز
 نیست که در آنست که سر نیست
 در رنگ بود هر سوخت مردم
 دوست بود هر غم و در است
 کبر و ال و در است
 کاسه را با ساز سازند
 در ذات الله و در است

بکار او

حادث دور در ال مضمون است	در اتم لم بزل صنعت است
بخت از مرد حق طلب است	بخت مرده حق ز بهت است

بکفارت با سپین زار
سر اسرار در سر است

شهر پر شوخ غارت دل و دین است	باز عکس شاه ما بجانده است
آینه در دست پاک جام جهان بین است	ز لش طوهرت با شعاع صبی است
باک توان گفت این سخن که کلام است	شاه در جاست و بهر بی است
نه تو یاد بود در غلوه دله است	کشور جانها تو را بزرگ کن است
شهر در عالم گشیم نیام است	گر تو نیست کنه که حکیم است
بر سر بالین پاک آخر عمر است	رخ بنما کن کلاه باز بی است
خون بدل مکنی بخوار دشمن است	جان شرافتی اوست نه حق بی است
ساعتزینا بکبر و شاه رضا است	بخت در خاص از عمر حق بی است
هر که بود بر تو بد زلف تو کفا است	کفر بدنی که شوب بر روز خرد است
بخت هم با تو لطیف باطل است	ما تو خواهم که رنگ غلبه بر بی است

در خورم اسرار در کتب است
مرغ دلم شاه باز سر در بی است

در کار و در سر که بر زبان است	چرا که طافه سده است
بزرگ تو مزه زدن و کلام است	مورای افسانه سیر است

خوشم گشت مراد در لاله است	کتاب دین کجاست
سپاسش ایام ز دیده و دل است	شکی جابر آن خاک است
بکوشه نفس خود گرفتارم چندان است	کو کمر را کندم شوق اشیا است

و لیسند واقف اسرار در بی است
چرخ را صاف قرب تو کبر است

شورش عشق تو در هیچ سر نیست	منظر در تو ز نظر نیست
بخت که مرغ و ناگشتی نفس نیست	بهر سدلار تو بایر نیست
دقعات ز غرات آن دو نفس نیست	نک کوهت و بهشت نام نیست
نه بهی از غم و سوز و صد باک نیست	و ای دل لاله صفت بر کجاست
موی نیست که حلقه ای از اشوب نیست	در نه این ز غم و اندر شوب نیست
چشم دیده خداش بقدر روز تو نیست	بوا حسن چه بود از غمت نیست

کوشی اسرار از شوب نیست
بر این از عالم صفت خبر نیست

از صفات گشته بود در جهان است	ذات بخت است شده مرآت است
نه و یک شد که در جوت و برکت است	کز خط کتاب و ابر و از غره مجرات است
بگو سر و ده ز کونم سید است	کو پاک خدای نیست در شمع شاکرات است
نه تا مرا چه در کجاست از کونم است	بهر صفت سر ز کونم بوی رنگ است
دیگر برات اشک و زخم چه طاعت است	مار این پس که میرم از برات است

دایم بر کد از تو اسرار مبد و دار
 در میان من و ابد از محنت نجات
 خزان از سرم لایق و دل نادم است
 چه نسبت باقی است ثابت
 سحر سحر فراموشی را چه
 و ما کن زانکه خیزد زین شد بهار
 چه بیدار می دارم که بیدم
 بغض در از زان خاک بر شمشیر
 سرانگ سرخ رنگ و اسرار

سهر روز بارانند علامت
 نه زخم تو را بماند بخار است
 که بار کف ز بیل خویش
 پشت در و شک مردم چشم
 تو عهد شکسته را
 از تیر کان لبر و دوست
 در آید ناخن نشسته نشت
 تا نشانه زلفت شناسند
 بر سینه زلف قرار بر ما

تو

خط نمید و هوش بر زبان را
 منت سحر بر باد و دل هم
 در من زنده از تو خیزم خلی
 چه باور گذشت و مرا بکاره اند
 چه نقطه دایره چشم چه بر کار
 زدن به چنان که کرم باغ چنانم
 کند کال بکین زده زهر سحر کند
 اسیر دلم در زنجیر تو شکر
 کد بر سر سحر از زهر تو شکر

خدا بر آمد بد جعفر راه دار اسرار
 دلی راه نولور که کد ز تو اسرار است
 از آنکه که کد بر کس بر کردار است
 و از تو طلب یاد که از تو دان
 در آید ز تو نفس فضا بر من مقسم
 روزی که ز زنده ای سحر غریب
 بکجا غم باران و ز بگو غم دوران
 به باد سحر است هر چه خیل جهانند
 با قوت سحر بگویم برست خون شد عدل

۱

چون بنشیند در خور و در آغوش
 در به نام که هر سوس شاد است
 بر نیز که جگر زشت تر نشسته
 در دل مکران غایت بر نشسته

را اندر از خوشی چه کس از غمی را

بهشت حکمت نگر سوس نفاذ است

سینه بر ناله غم خاموشی
 بر زبان فقل و دلم در جوش
 حلقه گرانگه که عطر خاک
 همه را با غش بر دوش است
 آن یک از شوق شب روز برقص
 و این یک از جام پیش بر دوش است
 بر پیش بیه که چون جولا را
 هر چه کوکب بنفک مغشوش است
 اغدازان جنگ زمان چون کاه
 محفل در آسوده نشانی است
 هر یک که افتاده اش دوست
 کو بس در طبعش در کوشش است
 ماه آورده کلف بر خمار
 که غش خون بدلی در جوشش است
 هر نویش غم از پیش
 حلقه بند کیش در کوشش است
 قطب را که حرکت افتاده
 داده جامه ز ازل بهوشش است
 خاک با شاه از جلودار
 شاهد در برده هم از غوشش است

و ادب سرور بر نهان پیوسته

کریم زاهد صفت از زرقا پیش

در آفت جانها ضمیر در کینه
 غار نمرد لها قد دلمور بلیت
 ما که نیست زنده است و قیامت
 بر شمس خسارت و از فال سببیت

الارک

ارزگ سیمهر هم نارسد
 کور خیم و کان سرخوایان خیمت
 انشاده خلافتش بفرار نیست
 هر چه که کرد و کرد که نثار نیست
 شد او که ملک دور بین ناکشند
 بر خاک طلال از نخل نمندت
 اندام تو خفته عالم خزانست
 سحر نیست به جامه بر پیش و پشت
 دارد سر بهانه من غرقه شوخت
 اینک دل و جگر از آن است
 نایغ عوارضی بشود ز نخل عارض
 یک بوسه با بزرگوه از لب نیست

نام چه در بر بند با سوار نشسته

لذت از آنها که در کوشش نیست

دل و دین بی نامسان گرفت
 یک سینه گشور جان کوفت
 نب بیزار از خط سبز دور
 بعد خور آس خراسان گرفت
 ز یکمان او بافت جفا دلم
 که کف که خطش ز یکمان گرفت
 بود در آن غم ز دور آس گرفت
 که غم بار در صدمه دور گرفت
 چه خواهد در کف غم ز ما
 اگر نیم جان بود جانان گرفت
 دلم داشتیم بعد غم ز جان
 و ما ترک مست زان آن گرفت
 مرا بله چشمت ز او بهره دور
 زنی اشک بار به طوفان گرفت

شبه چشمت اشک نارنج گسرد

ز اسرار دیر و دوا پان گرفت

ابدال خور غمت دانند که چندی
 از بار و دوا بار بر نهان گرفت

نامقدرب فدرو صا شیش
 هر چه که بجز زانما و انصاف
 از آنکه بفرزند که بهر دوست
 در جلا بهی دیر و ان جلا بهی
 در باز در نظر نگذرد بدست
 ماسل شوخت ز فضا جلد و دست
 از غلظ غلظت در بار حسرت
 از خود بگذر تا که بخود راه دهند
 خاموش شود اسرار و کوسر محبت
 در نه لب و بر راز و منظور کشد
 کل جلا ز زاری بام است
 بزن مطرب که دور زاده است
 مده ناصح که در خدم درای
 صف زندان صاف بسته زان
 سبند زار چشم بدو زبان
 بمانست دور زانم
 که چاه نمر خیمه نوبه
 ز لقا طلوع دارم که دور
 شدم نامزد خراب از لعل
 بر رایت لبک نشسته
 در باز در نظر نگذرد بدست
 ماسل شوخت ز فضا جلد و دست
 از غلظ غلظت در بار حسرت
 از خود بگذر تا که بخود راه دهند
 خاموش شود اسرار و کوسر محبت
 در نه لب و بر راز و منظور کشد

دلم اسرار و جام جم نهان دات
 و زانم ز زان اسرار نام است

ال الم

دل زخمت شده خون جام مناب
 سوز دوز اس عشق تو دلم شفت
 خط مش شرح دهم شود سوز
 کفر بوم که خیال تو برینم در خاک
 دل بر بار غم افزاده خدارا بار
 بزم از صبر بر غلظ بر نکند نقاب
 حرف بر نوکت مرسد و متناجر
 در بر و بر و طشش رسد زان
 جان شد از دوزن تو قطرات گدا
 بنام کوب که چشم جودن است
 لبک از بهر که زان دلت تاب گدا
 شب سودا بر سر زلف تو دلم خواب گدا
 ناخوار دلم از فضا پر تاب گدا
 چشم خاش گدا مهر جهان تاب گدا
 کوش بد دل ز زود و زود در بار گدا
 دست بردارم کس را سر محراب گدا

نامد اسرار و کوسر محبت
 در نه لب و بر راز و منظور کشد

باغ دکل و دل هو مهتاب است
 بجزم برون که بهر غلظ
 نکس هر روز چشم بر راه
 ناپاد بهار دلجو کرد
 ناپاد چه نور چشمت بخت
 هر قدر بگذشت حسن کجاست
 سر دفتر لبان شوخت
 است از زب لعل و دیر اسرار
 و تمام تغیر و ناماست
 عمر است بیاسر و در با است
 سبیل هم عمر در نشا است
 بر در زین ز سبزه دیانت
 کوشه غریب فضا بر خاک است
 مشاط صنع بر و بر که راست
 سر که بر لبان ز با است
 لمر و ز به حاجتش اعم با است

هند و خال رخش باج و عیبت
 دور رخس بر دهن تو خط و کج
 رنگش شمشاد است به همانا که
 ابرو در سوت از بر مر و طوطا
 چتر آب چات ملک چشم آینه
 موسی دل بگرید چون تو غزل
 هر چه بجز نفس و پاک شد از او
 تا بسیر در صحرای نبرد پارس

جامم اسیر غیب شود و شمع
 جام و لاله که از ساقه کوثر گرفت

دل و لب و سینه اسیر و در بند
 نه این طریق مرده بود که شود
 هزار مرتبه گویند خوشی نشین
 بیخ جلور بر بر کج تو نشین
 طبعش شمع و ساقه زهر علاج
 جفا بر زخم و حد چون در راه
 داند نفس از زبان صبا
 حدیث چشم جوان و کج

لعل

لوار بند که در سر در زلف تو
 ز کمر بند مهلا تا ز صلا و است
 مگر شد ز رخسار با طبع اسرار
 که روز تو رنگ خطا غیبت سحر است

باز بار سونا با ماسه بارش نیست
 ز آنکه هر شد که در جیب سواد نیست
 مرد آید نفس با خال و عیبت
 مالد و لعل که اندیشه مارا نیست
 مگر بر دل داده ترکانش ز سوار
 بر ستم از چشم تو زنده جاد نیست

در روز در مدام اسیر که در زینت

مرغ دل کانه خم زلف که غارش نیست

نوکش زلف از زبان ز کج
 دل بر دیک عشوه لعل شربت
 این دیده کوفتن کرد و کول جان
 از طایر جان ناک بر کوشه هر باج

اسیر از زینت ناک باشد ز فریت دور

اغبار و غدا هم محفل مسرت

شعبی در دم و کانه و تهرم
 و لاله در هم برین ایام و عیبت

تا که بار بکام و کسوف خواب
 چشم امید دل تا که آن خواب
 زان قدری در زما حیرت کل باشد
 مایه ای شسته و دلدرد بر آن خواب
 عرق بار و کسوف و صبر بر خندم
 شسته و دلدرد بر آن خواب
 تا که شعله دل رویش طوفان
 شمع در آنجمله و جان در آن خواب
 در شب بر دست از آن در خیمه
 شک و کفر و غیور و صفا و حق
 چند موج و دم از آن نفس سینه شک
 بهر و حسرت و غم و کفر و حق
 سر کار و نام و طرز بر در با بخت
 کو شکی که تاب و دلدرد و آن خواب
 روزی هم که آمد شب از غم و خیمه
 شب و صدف که در آن خواب
 صد قران که کرد و زنجیر و کفایت
 رو شک که در خواب و کسوف خواب

ای که دست نورد و کسوف و بار
 بعد از آن که در آن خواب
 مست و برون و خیمه و آن خواب
 با چشم و بار و صفا و آن خواب
 بر سر و کف و صفا و آن خواب
 دل و صبر و در هر طرز چشم و آن خواب
 خدایت کند از یک که در آن خواب
 قتل و سپاه و یک که در آن خواب
 که کشته و در هر طرز و آن خواب
 خواهر و نام و بخت و آن خواب
 در کوفت و کفر و صفا و آن خواب
 که کشته و در هر طرز و آن خواب

دهره را ایندی در شهر باید که
 دهره را ایندی در شهر باید که
 دل فکرت ز غم و دهره باید که
 دل فکرت ز غم و دهره باید که
 خواهر و بخت و دهره باید که
 خواهر و بخت و دهره باید که
 مهر و دل و دهره باید که
 مهر و دل و دهره باید که
 تا که صفت کاف و دهره باید که
 تا که صفت کاف و دهره باید که
 ای که از هر رخ و دهره باید که
 ای که از هر رخ و دهره باید که
 خواجه و زلف و دهره باید که
 خواجه و زلف و دهره باید که

بوی زلف و صفا و دهره باید که
 بوی زلف و صفا و دهره باید که
 با دهره و بخت و دهره باید که
 با دهره و بخت و دهره باید که
 کرد و راهش و دهره باید که
 کرد و راهش و دهره باید که
 ناز و صفت و دهره باید که
 ناز و صفت و دهره باید که
 خوش و ناز و دهره باید که
 خوش و ناز و دهره باید که
 صفا و بخت و دهره باید که
 صفا و بخت و دهره باید که
 شهر و دل و دهره باید که
 شهر و دل و دهره باید که
 شمش و ناز و دهره باید که
 شمش و ناز و دهره باید که

هر که در بد و در صدم و اذل
 صفا
 صفت باشد در نور کس هم بود
 صفا
 بجزم شوق و شور با نور و صفا
 صفا
 عندی با کمال و با ارز و صفا
 صفا
 قوت باز و غش و دل کس با صفا
 صفا
 کبریا شمع و کرم و صفا
 صفا

بهر و بهار ناز و شور و صفا
 صفا
 و بکس سر ایگر ناله و صفا
 صفا
 انوش و تاب کس و صفا
 صفا
 کز خوش و کج و صفا
 صفا
 کفنی و صفا
 صفا
 و ایدیش و صفا
 صفا
 در عطف و صفا
 صفا
 شهادت و صفا
 صفا
 هر علم که در صفا
 صفا
 از کج و صفا
 صفا

شهر و صفا
 صفا
 اسرار و صفا
 صفا

که بود از دل و صفا
 صفا
 که را به و صفا
 صفا
 بکلی و صفا
 صفا
 ما آتش و صفا
 صفا
 که بارت و صفا
 صفا
 عرب و صفا
 صفا

کسر و صفا
 صفا
 صفا و صفا
 صفا

بجای و صفا
 صفا
 از خلق و صفا
 صفا
 فساد و صفا
 صفا
 که نبرد و صفا
 صفا
 بگو و صفا
 صفا
 حدیث و صفا
 صفا

بیار و صفا
 صفا
 کبر و صفا
 صفا

دشمن و صفا
 صفا
 عشق و صفا
 صفا

بسته ز غاری کرد و بار بار	از خنک آه و لهان بر باران نشیند
انزل نکرد که در هوا فریاد و دله	داد و خوانان و سینه کوه زوایا نشیند
در دله بر کف خاک خفته باده	و بر دانه ترک عمر و جان در پایا نشیند

طلوع گویند سر را از قفس تن گاهم
زان لب که شکن در سینه نشیند

چو کبر بر کسب هر سر آید	ز شمشیر بر در بر ماه بر آید
هر افشون نیز تک کانه بابل	رخا و در زلف سپهر بر آید
چو نامبر جو ز نواز ترسم	از سینه کرم که بر سر آید
چه افش مال کلام و کرم	که در ز تو کاه بر نه کاه بر آید
تعلل چو در حشر علاج در ما	ترد مسیح از زلفا هر آید
بهر سوخت کوشش سیدم کوش	صداد و در آه ز ران بر آید
چه کوه سینه بخت بر دل زار	بجو بر حیان بر کاه بر آید
هر صبح بخت بر شب جان ما	کوه بر سر آید کوه بر آید
عجب سر ز مهر است کاف عجب	کوه را که گرفت شایه بر آید

بلخه در جان شبه پیش سرور
چه رفت از زبانی جان الهی بر آید

بدریا با آینه زویشند	مهر کاک در میانه چه دیشند
بر کوه یا کانه از ابرو سهام	بخت نشند عدل تا یکجا نشند

نور خورشید در آینه زویشند	خروشا شده و باران نشیند
پایه با مشرق را در چشم سپا	کوینا بر جوار بر بدعاشند
دست بر دانه از کرد و شمع خنابر	که برین چه میسر و پاشند
صوفای ل و بیان کوه و جاد	کوه در دانه از ران و پاشند
دست شورش و بر سینه افشند	تا جوانان مرگه بنوا نشیند
سیر زویشا خط لعل کرم زرد	بر لب لباب کلام روا نشیند
طایر کاه بر دانه زلف است	که پیام مریم و لب مضامیند

جلوه ده قفس سرور که در قفس
شاید از سینه کرم بر آید

بدریا کینه آناه زبانه افشند	بیا از غار نظاره شایه بر آید
حبابا از سینه کرم کوه نشیند	زلف جوشش حور از بر آید
خداوند با کوه در دانه افشند	خداوند برین کوه نشیند
چرخ بر دانه کرم حور افشند	کرم از سینه کرم لطف بر آید
کلام از دوش کرم در دانه افشند	چه شد که کوه بر دانه افشند
چه در آینه کوه کاه بر آید	خداوند بر دانه افشند

در دانه با آینه کرم بر آید

نور خورشید در آینه زویشند
خود چشم سینه کرم نشیند
کوه در دانه کرم نشیند

نشسته ام برت روز و شب بپای
که خاک را نه نورم بلکه طوطا که
در تو زهر چشایم بوم از زبان
و که تو در در شامه او را کرد
ز غنچه لبش در غده دلم کش
بجانم بهار پرده کش کرد
هانی زبیل دلت است اسرار
که بر سران تو در هر چه صبا کرد

دیده که چشمت ز بر در تو کور
که بکفنی لعل تو شست شور
نور زخت کشته نهان ز ظهور
طقت پروانه چه در ظاهر طور
زده شول از عشق و در از زخوب
تعب زاده فصل مانع الصدور
ز سزایست که نبود شده در
ز نیت اندر نظر آید چه دور
ماده عده با سه غراط نور
ناشنود که شش و دست نفع صور

از دل خنده پیش سر از جوب
خبر نماند فقه المود
از زلف بهار هر سد این بار شک
جاء العبا بعبه با جفی و از

برو که در غایت
چو طوطا تو بپای
فرق تو که بپای
خوزه هر از تو در ظاهر
سوز تو ز جانت زنده
چو با بخت تو بپای
چه بلاده چه دلا بخت
نصیب از این در که است
خواه از خواه عجب است
که بر انداخت و در خور
خود ز در این به
زهر از تو که در این
درد عین که در این
چه که از این تو از این
مانع و جود تو از این

بیک خسته مقدم فرخنده مرصبا
در آرزو در سر قد خوشترام او
لدم بدنی صبا به میان جهان
سایه بار در صبح صبح چو آرزو
ناله نهان بخت شوم افتاب
از که آب خضر هوا دار در دست
مکوه دل فروغ ز صبح باده

مرسد عکرماسد با جوع غصه
اکثر از رخ ملک اسرار لا اندر
پروده جفا که پیش کش
از تو فی شام که حسن ز بر تو کش
از بهر نعل شامش محفل لونا و کزنان
از نمانش تیر کانی را بر در سو کش
شد خوشتر این که کس می نبرد از کانی
نار عجبی که کانی بخت شش کش
چشمه پر در غایت هر دم هزار دل جانی
زنی بخت شش کش که ان لغاده سش کش
ز بار در دست جبین سبب کفر و دین جبین
عزایت بخت شش کش که اسرار در دست شش کش

روح است از بهر باقر پایش طور
چو رویت از بهر نقای خالق انور
بپای جفا که جبین رو شش
سواد طره است چشمتام و کور
عکرماسد با جوع غصه
ناله نهان بخت شوم افتاب

بیک خسته مقدم فرخنده مرصبا

تواد ظفر دالم طمن   چهر سپاس و القلب اسور
 اگر زلفت نبهر بار بندم   بعام می کشم ز لب شور
 زلف بر زلف نیست در دهر   ز لب شور لم یقط معور
 خراب لعل چگونست اسرار
 پسندارش خراب آب انکور
 کل صید ز شاخ دوز باد تو بهار   ساقه لطف کشید جام ز سار
 در گشت زار حسن شش سینه بند   زلف نظر بران بفرج سینه زار
 بکشف ز حقیقت منست جو بهشت   در باب وصل تو فصل است نو بهار
 در باب غنای سینه مایع میند   منع مکن ز کرم که شود با خشار
 موم بود مرد چشم بر دوز و وصل
 شد دیده دجله با که ده غیر کنار
 در دوزخ تری و درین باد انبیا که   دم صلح یک عقد شراب علی قمر
 نور المبینی دم هوا بطور مضمر   زلف است بر خندار تو با عوج و مجمر
 سر و قیام یوش خطا کند خرام   در الدعوی هست خطا طرقتا ندر
 طاعت است ابرو در نور آفتاب بس بلند   و تبریکم فاصابت بلا دتر
 در آنکه تر چشم از زلف خطا زلفت   نه شرعک مانت خطا در مدهر
 بر جانی بر جفت دل شگفتانی   ما الان ز جبر کسید بنیک المبر
 در پیش پا نورم و تو باد زلف من   کلم فایده که بوفرت بالدر

انکه

زنی اسنان مخوفن به سواد کرم و   زنی علی ذر راه فادونه درر
 عمل بسند بر شتر سار با ورت   بار کب سببست خبر لاف غیر
 اسرار حق اهرم نهضم زلفت کرد -
 از زلف پره بند استکبر در
 انفعول رخ نش بدم بر زده باز   بافت لب ز خون کوسا خنجر
 زنی که تو طرف کل از باز نکش   بر نه فرزند ملک بر نه باز
 دیگر چه خطا دیده از تو جانی چنه   و حق صفت از سر نه زلف باز
 تر که از زلف ششید لب لعل   در غم بل لاله اهر زده باز
 زان اش خیار و زان غایب   اش بل عوج بجز زده باز
 در آنکه تو بر نازک افت زلف کام   بر لطف تو است دیده افت زلف باز
 برم نه زلف شد محبت دلهما   چون زلف بران زلف معنی باز
 شیرین بگر خنده کنه کام جهان   انچه دگر خنده بگر نه باز
 اسرار زلف تو یکد آب لطافت
 کویا که دران آب دهر اهر نه باز
 غم از جد بردن دارم مرد   دل بسر بزخونه دارم مرد
 فراق از زمان وصل سر شد   چه بخت و از گونه دارم مرد
 قدر چون افروز خوش جان رفت   زخم قدح نونه دارم مرد
 چه نه اهر استخوان در نوا است   چه ساز ز غنونا دارم مرد

ز ناخن تنه ام در سینه کوه
 به پیشم میبوی و دارم امروز
 ز تکریم صحن نشینم
 نه صبر بر نه سکون دارم امروز
 بسر اسرار را سودا در نفس

زده شور جفا دارم امروز

در دلم فکند که کند صبا عشق اهل بوس
 ز سر در زیند پیشان جفا وانه نشنا
 از لب به لب زینمهر در زره سان
 مردم در کج نفس در کشتی دار و مرغ
 را بر است صبر و عس در هر دایره
 بنود عجب کانه نفس با آنکه کشته ام
 را به عیان خسته کلی را جدار زنده
 سر در کربا گهلام با غنیمت بدست من
 ما را ز دل نهان کنم کو عمر اسرار کس

غم عشق زنا و دوسر را با بس
 تو بر سنجم جام زرد گوشت باد
 بکجه بر باش عشرت زو زنا غنیمت
 ستم در غر لطف طمع ز منم
 خوشد از زشت دلم نشا بر نفس کشید
 صحبت پیدا ز شام و کدر با بس
 مسند خار جنس و جام بلا با بس
 خشت در زهر سر و فقر و فنا با بس
 دوسه و شام بیاد زنی حام با بس
 روز شب عریه با باد صبا با بس

کلیله

ملک الحاح ره کعبه که در پیش عشق
 طوف این کور خوشی اینی صفای
 ناچهر عشقم سر ما به زیند و دست
 کله خان شد یک عشوه بهامارا بس
 در خوشی تو چه بچشم بجان شفا
 کز اسارت و دابر و داما بس

هر که کشف دولت صبا جاست

دل تو دران تو سر در خدا مارا بس

بدیدم آنچه در بحر جالش
 بچرخ خلوت بجران شب و روز
 بجه زخ ز بجزر نش کباب
 مراد است ز زخم قتل بکنا مان
 زمر سانه با در دین شی بر
 حکم شد معانی با تو کا فدا
 خرابم که در جانش نمک دار
 نبر سر کمر حفره مارا
 خدادند از سپند کس شاش
 شام بدم هر با جاش
 بجه زخ ز بجزر نش کباب
 بشفه عشقش زهر از دماش
 بشع عاشق کیم حلاش
 نیم کرد در خور صبا دلاش
 کلف بر چهره او را ز انباش
 خدادند از اسب و دلاش
 گرفت رقص در جنت حاش

بهشت انجم بهشت اسرار است

دیده ام فریب این دانه شاش

مده شد هر که کشته نیاید فریش
 بارب از غم جفا پیشه او بریش
 عهد کنم در دینم بمره سکدا
 کو غریب بکشت برسد از کوش
 دایما کرد در زلف خط جانی نش
 برش دل بنا بکلیا با اثرش

ز نایب تشنه ام در بنده کوه
 بر پیشم چشونه دارم امروز
 ز نیکو محفل نشستم
 ز صبر بر نه سکون دارم امروز
 بسر اسرار اسرار نقش

زده شور جانا دارم امروز
 در دلم خفا که کند صبا خوش اهل موس
 ز سوز در اندیشه جانم زانده نهان
 عشق بر کار بر حق کنی ای دوست
 از در بهر بهر مهر و زهره سان
 سر کشد و سپاردم از راهم فریاد
 صد خیزد در دل و لب بگر فتنه در این
 مردم در کج نقش در کش و داره چرخ
 لبیک لبیک شاعر است لبیک درین
 لبیک لبیک شاعر است لبیک درین
 بنو و عجب کاند نقش با آنکه کس ندانم
 تا کور دل و لب بر در کس نه آید
 بارین زین شمشیر بفرم هر خار و سن
 سر در کجای که دارم با خویش بیدار من
 تا از دل نهانم کو محرم اسرار کس

غم عشق زنا و دسر را مارا بس
 صحت پیدا ز شر و کدر مارا بس
 خود بپسندم جام زدن و نوش باد
 مسند خار و خس و جام بلامار ایں
 بکبر بر باش عشرت زدن از غنای غیر
 خشت در زهر سر و فقر و فنا مارا بس
 ستم در زور لطف طمع از زمینم
 دوسه و ششام بباد ازنی حامد ایں
 خوشد از زینک و لعل شایسته نقش
 روز شب عریه با باد صبا مارا بس

کلی

ملک الملک ره کعبه کو در ملت عشق
 طوف این کبر و خوش این صفای ایں
 تا جرم عشق سر ما در بنده دولت
 کمر خان شد بک عشوه بهامار ایں
 در خوش تو چه بچشم بمانون شفا
 کز اسارت و دوا بر تو دوا مار ایں

هر که گفت دولت صبا جاست
 دل خورای تو اسرار خدا مارا بس
 بدیدم آنچه در بحر جالش
 خداوند از نپند کس شالش
 بچرخ خنوت بجران شب و روز
 تا بدم صحر با جالش
 بجه و زنج ز بجزر نش کتاب
 بجه و زنج ز بجزر نش کتاب
 مراد است ز زلف قلی بکمان
 بشع عاشق کیم حلالش
 زمر سانه با در دینش پر
 نیم کرد در خور خدا لالش
 حکم شد معالی بانو کا قمار
 کلف بر چهره او را از انشاش
 خرابم که در جیش بکمدار
 خداوند از اسب و لالش
 نبر سر که مهر و مارا
 گرفت رقص و چنبت حلالش

بهشت ایشم بهشت اسرار کرد
 بهشت ایشم بهشت اسرار کرد
 در دلم فریب این راه طاش
 در دلم فریب این راه طاش
 سده شد هر که کشته بنامه فریش
 ببار از مرغ جفا پرده او بریش
 عهد کردم و دردم بمره بکدا
 کو غم بیک بر سر از نویش
 دایما کرد در از خطا جی زنی
 برش دل بنا بکو بیایه اثرش

حذر عرصه نماید بر سر من
 مانک باد کند قوت و عاقبتش
 باسد که سفر که دم کند روزگار
 دم بدم آب زنده چشم ترم و بکشدش
 مانک اسرار بر سبک کشد خوش
 کعبه نذر ملک کوشش و کشت جگرش
 و دشمنی کشم رسد بافت پندش
 غلبه با بیوی فرغ با نبوش
 درمجا با هم دیده بدلدردوز
 زرقم نفس بکود و وصلش بکوش
 سینه باغش تابشون میرش
 هر که عارضش تابشون میرش
 جز در مهرش پور غرضش مگر
 شایع بمناد جوهر سحر باغ فردش
 مازق باشد لاشه بخت
 نیت در این سره بر شومز غزل و هویش
 بر سر کوب خنای خوش و زنده زد
 نقل خوشتر نیت باغ جان دل کوشش
 غدا بلا کار روز بر سر بازار عشق
 کربش اند صبر نبش دل جانفرویش
 برادر بر من بانی کجای بسته
 رست لب بر لب جان بکوشش
 عاشق در لاشه خنای پاک کشند
 هر که بجا سبک بار و بار بدوشش
 مشرب زدن یک سر بر زهر کو
 طعن بر زبان من زاده غرضش
 خسته کو خیر گو نامد و یک شمشیر
 چاکوشش کشیده دیده دنیا بسوس
 بنده هر از شوط لب بر رنو
 دلف آب اسرار شود و این زان کوشش
 دلف آب اسرار شود و این زان کوشش

مه آید در این زلفش
 قنات نیست نموده در زلفش

صفار

صفار درم ترهت باغ خلد
 هر سوار است از صفوش
 سبک کان حاض تمام
 بعد زهر بار من نقوش
 بقدر سر و زانو در بند کوشش
 یک خانه زاده است در شش
 همانا که بعبوب در پیر من
 شنبه که بکشد ز کوشش
 برشش دلاش نامم است
 یکا بر پایا خود در حفرش
 زبس و نقش اسرار و در بد
 نرود بکشد لاله زار شش

کم کسی صبا و جوا الفقص
 فلان صحنی می نموی الفقص
 در این زان سر زده دیده دم
 کفشد نر صید ما الفقص
 سر زده کوشش مازاد
 بر دم تو حراما الفقص
 مازاد کوشش مازاد
 و بها السام بشه راز کوشش
 در فتر دانش به کجای شوب
 در صغ کف صبر لم بقص
 در اساطیر مساهل الفقص
 عشق کو شوقی ای بده من الفقص
 کام و در سیدان نه و کوی برقی
 اشهر با نارسا الفقص
 در فتر دانش به کجای شوب
 در صغ کف صبر لم بقص
 در اساطیر مساهل الفقص
 عشق کو شوقی ای بده من الفقص

دیده اسرار چند هر جسد

جلوه عکس در این صحن

ز جهان بعد و جو تو غرض
 کل عرض بوده و بود تو غرض

کرم بگو ملک شد آدم
 بود از آن سجده بگو تو غرض
 زنی از شاه و مشهور بود
 دوش را شد دشمن تو غرض
 کرم از آن کل شد بیل
 داشت در پهلوی تو غرض
 آنچه کلاه که در آن باز است
 هست سر پاد و کلاه تو غرض
 بزم از او چمن پر را
 در و کنت است دور تو غرض

کرم بخت کل نسی ملک
 داشت سر از دور تو غرض

و سده بر رخ از ناز غرض
 بنفشه آن بگو بختی خط
 جهان بگو دور خط لغزش
 سبک است و دانه بر نخی خط
 بختی جو شیده بر سر خیزش
 شاه من که انگشتی خط
 کوه با نوشته ملک تقدیر
 قسم بر صغیر و ساعی خط
 بر خط از دست خدایت
 قسم که بر از سر لوح جیتی خط
 چه خط ملک نام که کشید
 خسته از خیتی نقاش جیتی خط

بگو خط از او سر
 و با نثر بگو بختی خط

شمع روشن بر از غایت
 هم از جام در آغاز بخت استماع
 ناف بر طاعت ستایش از انداز
 و میر ملک بختی را بنظر استماع
 جلوه بخت و عیال بختی کوناکس
 هست درین لغز و بازی از انوار

بنفشه از بختی نوازش
 بر مخالف ده لبت را ستا بر بخت
 نور و نار و کل و خارا زده است
 بشوق لبت کان نغمه و ذکر صراخ
 عشاق آه از سر پاست بختی
 از پستان پرده بر انداز و بر انداز
 این جهان چیست که کسی در روز آرد
 بسک است باز تو بگو بختی

این جو خور و دلدار پاد و دل
 در یک صحنه سر از بختی و دل

جدا شد از بر نیا که خدای درین
 درین از سرم صرخ جدا درین
 غم و کای است ازین چه بگویم
 رعد و برق منم که کرم ز کار درین
 چه بختی در اعدا و در کشید
 کل بگو بختی نوبهار درین
 سر کرم درین بختی نهار آفتاب
 نوشت بر سبک من خط پاد درین

میان دایره غم چه نقطه ام سرور
 نام عمر کشیده بختی سرور

ستایا که عمر کرانه شد غم
 در این خط بر لب در جان ماند در غم
 طاعت جان و ممدی او را در
 خیزد رعد و تندرته بر بخت
 در شکر بر بختی جو چه از تصور
 پر ز سوز تصور چه شد هر نفس
 از آغاز کار جانب جان میروم
 هر که از پس نفس جان در غم
 نایب از شایب بختی از شایب
 خسته بود از شایب بختی از شایب
 انکس من که جگر من در شکر
 پس در صفات نوازش ان نوازش

کرد آفتاب باد بکشد در انجمن
قدگان سر سناها الارواح مختلف
مهر جان ز جبهه شدش کوه
و تابو به روز شمس و لطف

اسرار جان کند ز به در ترک ملک عشق
ببند جمال مهر جلالت
در کجاست سر برشته بهک عشق
بن غلاب عقل را چه صحوه و عیش
در کجاست حلاوتان در سر فلان
چاکلن در و در می حضور با او کشت
چو نهند در شمشیرم دل او کشت
در ضرر آرزو می تو کجا و ملک عشق
در به به شمشیر بیدار کشت
که بگوید بهرام کرد درام در به به صدام
ساکتیم هر دو عالم شمشیر هم سنگ
ارک کجاست از رستم سوخت و فخر
دست شو به نور از نور او کشت
اوست اندر در مقام کز سراق کجاست
شو به زلفه چو سنا سر در پیشش نوش

نور اندر در عشق و در عشق
نور اندر در عشق و در عشق
نقش دیوان فضا اشیر از عشق
آسمان به سرو پا به در کشت
نه به به سینه بر آتش زده
که بهر کوشه به سوخته از آتش عشق
شیر سینه ما که چه کمر قی آفتاب
بهر سوز به حکم از بهر عشق
آب جوان کو فخر زده عابد و زاده
ست یک قطره از بهر جان پرور
چونند تهمینه بر سینه چشید کس
که شد از بهر شمشیر کور در عشق

هر سینه به غلام که خدایش دارند
نظر عشق به شهاب است ظهور
نجوم به کوزه گذر ز سر عشق
کاخ به در کمر غیب است به عشق
عاشق عشق ماهر با نون بال است
ما فایان و جبهه است بهر عشق
هر چه از نظر حسن است بهر عشق
نست انباش و هم بهر عشق
نقشه هم بهر جمع قیامت شهاب
هر که از کف ساق از کف عشق

نجم هر از عطف مدار عشق است
دو به دو دایره و هر که زده عشق

به شمع که فانی بهر صد چاک
نور که ز کز کز ز من به بار
نقش من بهر حسن و ملاحت
نور اسرار و من کف عشق از طلسم
سکفت از طلعت ما بهر بار
سرت را از وفا دار بهر بار
بگوشت راه محمود که باید
بنای بهر عرش را با این
عزیز را معرودل جاب تو باشد
هر که به هم درام اسرار از تو
خوار از غنیک العبد بهر بار
فانی طول عمر نیت نهایک
نقش من بهر حسن و ملاحت
و با بهر الله با هر سنگ حاک
و بهر طالع ما بهر عباک
جلای من بهر الذب و هواک
بیاب فقر از کثرت طلاک
و انشال عدا ابان مریدک
فایا بهر سالوا کرم سواک
به تدر نو و انی الفاک

ایا که برین دل ریشم از آن خوش
 خدای پروردگار تو بسیار ملک
 جلوه که چشمم بر تو نهاده ذکر ملک
 بهر پاس تو زهر چشمم بداد ملک
 بکلف آنچه از پیکان خنده و مکر
 یکسو رو بچند روز طره مراد ملک
 می درخشم ایتم آتش شده دامن تو
 زاهد از در حجاز برو دور ملک
 که تو با سر و خندان رخسار ملک
 صبح هر تو زنگ کو که اسب ملک
 دل ز منیم که شوهر حسن کردی
 نام خویان شده از دست تو ملک
 شعر و نغمه غنچه لبش آید دله
 که بدیدم هر دست و صراحت ملک

خدای صفی رخ تو مانند ساق
 هر اسرار طبع زان بهشت تو ملک

مان و اسیر خوش طلب بزم آن یک
 تا بکه بر دیش اساتو از ملک
 که نیک و نیک و نیک و نیک
 در آن بخت شوق ز ساجد ملک
 در کران عشق بخت از ذکر کس
 ورنه چه سود و در سار جنگ
 در این مسکن ز خالص ناله
 انگشت ساسد این گوشت قلع ملک
 دادت چهار در چه اگر بخت
 بکف از عاصی و نه بخت ملک
 چند خیمه جان پاکت بهشت
 بر نه رون کام نهد بگو ملک
 که شش ناله ناله از هر جهان
 فیه کف ربا و باغ ز ملک

در جلا مرآت اعداء لا اله الا الله
 بنود پیش دیده اسرار ملک

ز در شاد است شانه بنبیل
 که مرا در صبا و نور قنقل
 بهین از تاب میر عارض خود
 چه شبنم جعدم بنشیند بر کل
 چه سازم با دلا کا و راناشد
 نه تاب التفات و نه تغافل
 ز در خورشید چنانی تو آتش
 مراد در غم من صدو تحلی
 چه کشتن لاکت نارنج گلین
 چه باشد حالت سحره بیل
 حکما در حال اندیش بنکر
 بد در عارضش ز کشتن قنقل
 بیادش را عالم ناسر ز گفت
 نه گفتار از ذوالقدل الله

چه صداد و دل در د اسرار
 چرا در چاره اش دایر قنقل

چه شورید با آبرو
 ز غم کوه مرشد بیکه ملک
 نه ز دست بزم محبت
 بجز فنا بزم در سار ملک
 بجز سوزش زین باطل
 کله خیل است از ملک
 بر آتش باره پیر نشاند
 بکرب سندر شد بر ملک
 و شد نسرده ز آب شربا
 چه آتش بجز اندر عجم ملک
 محلی جز به ناله است کوه
 از هم جز و مال از فقر ملک

بسوزند و رخ خند اسرار
 چه که یک شکر از اقل ملک

ملک دوران زنده بر عجم ملک
 دجوه هر دو عالم مظهر ملک

اگر اکبر در عشق خفته بر
 بران کالاک در باز در عشق
 بران نقش بر لوح در عشق
 سر شده عشق پاکان در عشق
 جهان مغرور لا محاله است
 هر دلی مرغی بر دهر شاخ

چه هست کس را در بار دیر

در طاعت تو سر و لب چه دارد
 انگیزه عقد زلف تو در کار جان
 کو که تیر ز کیمیا مشکین را در جفا
 زلف ز صبر خرم و زلف ز فراق خو
 و نهاد دینی و جان هر دو در سبزه
 و دم برت چه خایر از عزت برت
 حقیر چون تو هر دو سر خوشی و غم تو
 رفت از بر و قرار بزم زشب که
 این خفت دل بر پیش کش هم نهند
 کف که در بطره خیابان مدد چه سود
 همه در موج بحر محبت بنگند

مستدرا

است در بنه سیل بدیده سیل
 چه شدش بوم سیل و پیش بوم
 چه از امکان بود بواجب چه
 از کوز زایش غمخوار ثبات
 از کوبیل نهار باله آ
 زنده کرم چه جابجای ثبات

است از صفت وحدت صرف

یک ساس خرفه کاش خفاند
 هیچ بفرست در معنی
 عینی با عینی غیر از ره عینی
 کرم نبودش استر است
 یک دم خفیه را نوت
 کان و لکان از منی فلک
 استر این بر بر یک
 کرم سوسا تو هر عدد را نیست
 کونفس نفس صورت صورت
 فقط شد خط و خط بسط بسط
 باز در کسوت هر نفس بینی

زنی طعنه که کف خصم دغل
 بوم سنا زهر ضلالت و زلال
 چه هند از خردت طرح عدل
 هند امکان حدوت وضع عدل
 بگرد که بهر دو و منته و تن
 هست از ثبات ماسوا عقل
 دو ناهم بدیده احوال
 بخت و بخت بر پهنی بوفل
 کرم چه صورت هم شو عدل
 بصل از هنر است عینی بصل
 ترک نشاء با شاد ریش
 کرم سنا چه عقل است اعدل
 ملک و دیوناوک و تار ل
 ضواء بر لبکینه با بشق
 جز یک در تو لاشان عدل
 که جاش نقاب بند عدل
 بسط و موملف منقش
 ایتش و ابجد و البقی و اول

بهرت بود سحر است کل از بادم	کرد سر دشت از سر چمن از بادم
خط و خنق و بر بوم و دم نقش بر	نقش بر صورت زینده بر بوم از بادم
بجز از دس غم عشق بناموت مرا	روز اول در سبوح پیش نهادم
اشن در تو با کاشدنی لب جفا	که هم کسرم و دله در بر بادم
انجام بقفس زدم و لایم نالم	که مباد کندم از بوم و بادهام
خاک پایت عکس کند و نکند	بکنارم از غمت از بسیل خفته بادم

دست بهر با تمام بنامد اسرار

بنت کشت که با غم نرسد فریادم

تخلی از غم تو باز روز کار کنم	بغیر از کوزم خون هر چکار کنم
اگر عاصه و انبیه فلک در قله	غمت قسم نشود که جدا اختصار کنم
بطول روز قیامت شبی با بستی	که با تو منم کل از در و درختار کنم
بینم غیر عشق مرا و اعدا در من	مدام پتو کجاست حکیم مدار کنم
بان رسیده رجو بر سر کینه خبر	که رفت بدم و ترک بدار کنم
کنفر که ناشده طوفان بیار کار کنم	که بگو چاره این ششم شکار کنم
مغایر ز غم از اندیشه گشته از ان در	که داد در بنود در نزد کار کنم
نصبت نشد از دست کج رات هم	نه اشک نه نفس کانه در ان ترار کنم

عجب در کرت نفوس بد شد اسرار

که صند لبیم و افغان بنو بهار کنم

کم صدام

کرم صد بار چهره انداخته ام	در خنجر از بزم پادشاه کرم
نخن از لعل و تیغ و دم بدم مدغم	بهین لعل و شام روز قیامت
بلک عشق که منم سر و پایم	که در میدان عشق بهر چو کافور
نثار چند رشته سازم عشق از نو بستم	دعا چون زان قرآن از قلم از نو بستم
جو از این به داس که کم که خوردم	بر سر سینه خوردم بر طرف جوباشم
بردم تا کفتم هم آواز و نیم رساز	بجای نه هم پارت است و شو باشم
ز شوق قد او شک طوبی با جوباشم	بهین شهادت بر عرب کانه از نو باشم
حد در اند ز باغ و چشم از انصاف	در خنجر از کاش تن به باغ جوباشم

کند که جایم که کلبه که کشت اسرار

نخن کوه بهر صورت تراد بر جوباشم

فغان که بکشت با فغانی جود و پایا	ز جام به بد و روزه و در جوباشم
دختر بر سر و دین من بر سر مهر	نه بخت یزید مساعده کبار جوباشم
به بود از دم از کف بهتر از ترار	در جوباشم و در کرم و در جوباشم
بعوضه بر سر کوبت خنجر و باغچه	بجیرم که منم بخت و دم بکدام
بزار بار اگر بکشت لبک پر م	منم ان نیم که در کتب پر م از ان بیدام
به باغ و شمشیر نور احده شمشیر	چه حاجت است که دیگر کبیر از ان بدم

بزم به تو حسد از کشته شد صد بار

بر سر کوه جوباشم بکشت ز شام

اگر تو زانم بهر چه از دست مرا غلام
 و از تو بهر چه از آن تا سر پایانت
 در این شوق پرور از کف نه بایم
 چه در طبع و چه در شایسته اندام
 زانچه که از راه حجاب به چشم
 چه در شرف و چه در پرده حجاب
 و از کف و کوفه چه دم از دست دانی

شمال از دست دانی چه دم از دست دانی

بیا در کمال افتد که دست به نام

زاده و بخت اندر بخت امید
 مشورج چون زلف بهشت از حد دریا
 نایب اگر چه کوه کافیه
 حجاب و حجاب از بخت و کرم
 نه بر سر کوه و نه از کوه از کرم

سر در کوه و سر در کوه از کوه از کوه

که در کوه و کوه از کوه از کوه

بجهان ان بسوی غایت غایت
 بوزان نه در هر چه از دست دانی

چنگ از دست دانی

چنگ در دافره دل از دست دانی
 آب هر در دافره دل از دست دانی
 هر دم زلف کوه کوه از دست دانی
 شیشه به بده به کف از دست دانی

سایه به کوه کوه از دست دانی

سایه به کوه کوه از دست دانی

چه در کوه کوه از دست دانی
 چه در کوه کوه از دست دانی
 چه در کوه کوه از دست دانی
 چه در کوه کوه از دست دانی

سایه به کوه کوه از دست دانی

سایه به کوه کوه از دست دانی

چه در کوه کوه از دست دانی
 چه در کوه کوه از دست دانی
 چه در کوه کوه از دست دانی
 چه در کوه کوه از دست دانی

کلاه در پناه بر سرش چن
 بنفشه سر زده کرد شفا چن
 ناله در جویش مسما
 کرم خفاش بود هر کس لای
 کز دهنش از بزم جانش
 دلت خواهر شوهرانش چن
 کمر بسته به تاراج عظیم
 عرق بکر خنجر جابر ویرانش
 بهم در ساز آید و آرزوش چن

دل و جان زنی را بهت کلمه بهار
 کوه که گشت این خاکساران

راه خواهری زشت بر در باغش
 شیشه قوالب چون سون بیان
 لاجب الاغین کوه خنجرش
 خواهر را در زلفش آن کردت
 داور غمت به جور تو دوست
 هنوز دلمه زدن و بکون انداختن

ناکت سحر در راه طبع جیات
 رقت سحر عالم بالا غن

شمع در جگر بخت زنی
 به چشمت تر چای را سوزانم
 می کشد برده دم و اندام
 دل در زلف زده سوز و غم

بیکه از این باغ و کوه و دشت
 کدایان پادشاه بر برکت خندم

بنافه کلا بر دوش چن
 به در باغ سر به خورش چن
 ز لب اعجاز و از خط و مهرش چن
 بسیل زار کلیرک ترش چن
 دوزخ گشت بهر خاکه شنی چن
 خدارا در طرب انورش چن
 ز ناز و غمزه خیل و شمش چن
 بهم در ساز آید و آرزوش چن

بهم در ساز آید و آرزوش چن

بهم در ساز آید و آرزوش چن

از رفت برک کل سوز و آید
 نیست در پیمان به خطت ناله چن
 هر که پامال شود بر در آید
 بچین تابکان ناله کی است ترا
 کوه بر خنجر است چنان در غم
 غیر محرم بکرم توهین محرم

در زار برده مرده و شایسته
 در زار برده مرده و شایسته

در خاتم رسالت ایست ختم مرسلین
چون بکن نجاتم چون در بکنین
غیر از نور و نور و نور و نور
نور نور و نور و نور و نور
یکست علم فضل و بشارت و بشارت
بشارت نور و نور و نور و نور
اندر بیان هیچ معاد کشفش

از شوق دانه تو نه طوفان و طوفان
ست و غریب بود و غریب بود

فترت بیانشه خیزد و بپایان
آب جانشین رفته جلوه ناک و بپایان
عمر و باره چون گرفت و گرفت و گرفت
چون نور و نور و نور و نور
خیزد و بپایان و بپایان و بپایان
دما یک از آن و آن و آن و آن
مهر و نور و نور و نور و نور
سفر اهل بیت و بیت و بیت و بیت
دست و بپایان و بپایان و بپایان
آتش و نور و نور و نور و نور
از رخ زلف و نور و نور و نور
مهر و نور و نور و نور و نور
خاست که نور و نور و نور و نور

اسرار و محضر و نور و نور و نور
در خست و خست و نور و نور و نور

نور و نور

کشف کشف سر کشف کشف کشف کشف
نور و نور و نور و نور و نور و نور
عمر و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور

در کشف و کشف و کشف و کشف
نور و نور و نور و نور و نور و نور

نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور

نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور

نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور
نور و نور و نور و نور و نور و نور

نور و نور

کحل بدوش از کمر زلف سبیل بجز	در شهر شور آنچیز کاشوب لپا بود
در دشت خاور شک بان آذر	دیگر چه نو از راه بر کمر بدین آید
میش پیش پیش شمع سرور زنده بود	بر هم زنی صد کشتن کینم شعله آید

همه در بار کمر نه از باندن نر زنده
موی صفت منت بقا در در جوی آید

کرم شهاب بر مکنه از رخ چه ماه	کوناب یک کشتی و کوناب کناه
کچم از طراوت رایت بهار دین	کچم تو از زرخ زنت نو عهد دین
کجا خوش نماز بر دین ناز و دین	عشق در دین حیات کجای دین
در خشم کز جانم دل معانی چشم	بر پا نموده از رخه کز در پناه
عزم کفر که مرقوم که حقیقت	دقت کفر که مرقوم که حقیقت
از سر کشد به ناز و جان دین	من سکنم سباز زده جان کینه آید
جز پیش پیشان خداوند که حسن	در مذهب کینه روحش کینه

در رکعت نماز کفر نازش بکس

کس نیانی بجه خاطر نو نه در راه سپاس

از زده که چشم نیست دوست در خیز زده	بخت بدست غیب زان بخت کفر
بر زده ان انش حقیقت بفرود کفر	طاق ابر خوش زنده بلا زده
ابر در اد اکبر در ماه نورا کفر	شیخ در آرم کوشش بر زده زده
مطلبان زان زده کفر و کفر	بر انصاف کفر سنی بران کفر زده

اربع

اربع چمن نیم کاف خط از زده	چون خورشید کاف خط از زده
شیر نازک را شایه در کاف	کبک شایه در کاف
اگر شایه که در شایه شایه	شورشی از سودا در شایه
در کاف که در مهر را با بال شایه	چون جلاد ابر در شایه

مطالع کاف به سهارم کفر کفر
کوبه از زنی بیت صفای کفر

از مستند حیران بود در کاف	دختر سر در کاف
کلمه هر چه میوشم کاف در کاف	سرسند کوشش به شمشیر کاف
کعبه در کاف کاف در کاف	سوار و اعظم کاف در کاف
همه در کاف کاف در کاف	کاف در کاف کاف در کاف
کاف در کاف کاف در کاف	کاف در کاف کاف در کاف
کاف در کاف کاف در کاف	کاف در کاف کاف در کاف

کفر کفر کاف در کاف

کاف در کاف کاف در کاف

خوش کاف کاف کاف کاف	خوش کاف کاف کاف کاف
سیاه کاف کاف کاف کاف	سیاه کاف کاف کاف کاف
کاف کاف کاف کاف کاف	کاف کاف کاف کاف کاف
کاف کاف کاف کاف کاف	کاف کاف کاف کاف کاف

بر استان نه بار بست بار
عشق در آفاق کو اواره نکند
بارب چه شد کرد در کعبه
ابا لایه از خوف خبر دار
ساز بفرما منکر غلام
از زلف سبوت آمد پدیدار
بر در طافت هر کس که در بهر
حسن کفرین را که آنرا بهر

در واد عشق اشاره اسرار

نه خضر را بهر نیم تر

حکمت در تو مارا بر زاینه نکند
هر در دوشم که در این خرام کمان کو بکشد
دست نکند کمان که با صاحب سرت
بنود پناه مار اجز خاک آستان
ان بخت که کربشم خیزد کانی بخت
گر شد با غم دار کله از عمر بر باد
مرکان چشم مست غار نکرد دل و دینی
باشد کشته بایت آفات آسمان

انی کاروان گم از کعبه چه آید

معلی سر انگ اسرار کورده از معانی

الامه

الامه صادر عطفی ما الدلا
ظفر خوش را شوب شکر
هو اتفاق سفک الدما
شاکل قمر در کاشفا
رویت خانه با خنر شهید است
خبر من و صالک نعل طیف
مراد بر کز بخواطر نکند از آن
نوک شمشیرم از دوز اعیان
گر او بر کند بنیام بهشت
بهر در نیمه و مویشی شتاب

ز بهر دست جام سوخت اسرار

بدرق اعدا

انچه در بدر سر عیبت کند و خضر
در دستان ازل روز بخت از استاد
نقشت البروقی بوش نشتر جیدل
سر و باد کشته ها اندر پیشه ما
از بار بار که بار روانی باشد
بهر شد از خضر بهر از بهشتام در بکار

بشرین کلامی حور و سال
بیج دو الحاسن و المعال
هو اتفاق مشک الوصال
صد ملک فذلور کالما
شوزک لم اناغ ام لال
سفر غر خاکب بالانیا
دیگر یک قطلم بخت با
دانه دت نه و هم الالبابا
بنای سنش آب بر و انا
جوابه دشمن کالاله

یک عشوه سنا هر فرد خضر
بجز از در رس غم عشق بنای خضر
دیده دول بدو کون از بر دخت
شوا بخت که از چشم تو به خضر
عالم کام روا از تو و من سو خضر
که هر صد شکر هر دم ذوق از خضر

بر قامت تو شد ز پیر کنی خانه
بر بزرگ تو نیست اهل سر آینه
از بخت نخست جان ما به طین
چون زهره را با چن از باد مهر گشته
است بر این باره فرما بخت کرده
تا ج تو باج الدن را تو نور گشته
بر بخت از اهل کشته بر رو گشته
شرح تو خدایان که اهل کشته
اشک که شد بر خاک از بزم دم گشته
خبر هوای بکشد از غنچه بخت
که در دین ز اعصاب در هر طرف گشته
که در خاک است بر زبانه تو گشته

تا دل از نظر تو شد کشته بر غیر
دانش توین بر دم که کشته بر غیر
که از غنچه شد کشته بختی گل گشته
بخت کشته کشته کشته کشته
باز در صحن تو نام که خشم و ابرو گشته
بکشد عجب آنگاه کشته عجب
کشت پیران بر آرد در اند
از رخ شب در پناه و انار عجب
طولت دل و جان نفس شرم خون
دارم از زاده بر جوار عجب
کشت پیران بر آرد در اند
دارم از زاده بر جوار عجب

خوبان هر چه صورت از عشق تو گشته
کوکوی حق نشو هست این هم گشته
از شوق در دل دارم و با کز گشته
در بهار اندر زان چه کشته گشته
با دوستم نشستم و زهره در دم خون
تا تر آن بگویم که با تر آن گشته
هر دل که در حق دهم جز تو گشته
که نزد تو زین است و شیش گشته

به انظار عشق حق بی غبار گشته
کشته خانه از جو کرد به خلق خانه
چون بخت حکمی کشته بخت
در ملک است بخت بخت
از دین و دین کشته شانه
کود است در هر آن در بخت خانه
سرد است از معلوم کس کشته
هم تا ندان کشته کشته کشته
عشق کشته کشته کشته کشته
از عشق کشته کشته کشته کشته
عشق کشته کشته کشته کشته
دزد کشته کشته کشته کشته
باله پروازنی بخت کشته
عشق کشته کشته کشته کشته
دانش توین بر دم که کشته بر غیر
که از غنچه شد کشته بختی گل گشته
بکشد عجب آنگاه کشته عجب
کشت پیران بر آرد در اند
از رخ شب در پناه و انار عجب
طولت دل و جان نفس شرم خون
دارم از زاده بر جوار عجب
کشت پیران بر آرد در اند
دارم از زاده بر جوار عجب

خوبان هر چه صورت از عشق تو گشته
کوکوی حق نشو هست این هم گشته
از شوق در دل دارم و با کز گشته
در بهار اندر زان چه کشته گشته
با دوستم نشستم و زهره در دم خون
تا تر آن بگویم که با تر آن گشته
هر دل که در حق دهم جز تو گشته
که نزد تو زین است و شیش گشته

چرخش بود که بر شمشیر بخت سوار
نشسته و بر سر او نهاده شمشیر جابر

الان شمشیر سلاطین	که در درخشش هم چاکر چه
نهیج و بخت سیر بر خور	خبر طاعت کاس المدا چه
مغز سار کن صوت و صدای	لبخند حصار قلب الطمان چه
مکنز نایح مرا دگر ملات	خانه لاریا با کلا چه
مرا باور و حلقه بگذار بدم	اقدار غریب طب با سفا چه
ز بس بر آید بر دل ز غورت	سهم قدح غوث السها چه

بکش سوار را و در شمشیر بندش

فاصله حبکم بالدر چه

در نقد دلم خون است در گوشه شایان	و فقر دست نیست چندی شایان
پکره ز کسب خویش احوال غیر سی	مردم بسر بالین یکبیر آید
از در غور باز آمد این خرقه در دوش	بر ناست کوه سر آرد کوه و در
در دست هنرستان کجا زرد است	در عقل خرد مستان در شین نوشید
مال تو تو با با دویم و بنزدک	هر جا نه در جانا با ما نه و با ما
که بخیر و کز سوز بر خط اندیم	ایستاد در جان برکت ناکو چه فرما

نه از لفظ تو پنهان نه از لک تو خبر پر
نه از لفظ تو درشت نه از لفظ تو فقر پر

پنهان

نه یک نام نه سوز و آزار و اسرار	نه حر و دل و جان آتش آزار
بخت کردم از نام و از رنگ از چهره نه	نقد عقل نه حکم از مشت تبر پر
را هم بستر سکنی از رخسار است با پندار	شبه آن تا رویه صدف و مهره شوبر
رقت خورم در هم بار و ما محروم	بهر آید یک دلی بر دین از رخ تبر پر
بر خیزد شمشیر خنجر است از لطف	خلاف مع عاریت سر از رخ تبر پر
لبیک آید زور و پندار جانش با جابر	بشد بسیار دل بر زور و بر طرب پر
پس از زور عیالین بر لعل خویش مرگ پر	لکھ از غریب است در لعل بکلیت با غیر پر
لکھ بر کن از کیش خود از اندر صید کن	کوجان و دام در لکھ و کان از دست تبر
کشته صورت لکھ نه با نایر کی خویش	کجوه لکھ نقاش این کوزه تصویر پر

ز عشق آن بر طاعت بند دلم از دل اسرار

لذات زلف صفت بکش بر پیر و کبر پر

ای الی الی سلم الیوم بالانعام	بکبر جام شراب با بنوش آید حیا نه
خدم نه با بیالین خنجر بکشد و شمشیر	قشرت در خوار و در علی نه المظفر
نمود آید حق نایر موسی دل را	و بعضی القلب الطرف منه و احسنه
اگر نه شرک بر جوی و بر جوی و بر جوی	عبادت کالاشور الیوم کالاشور
بجویند سدا بدمه نور و دوه	الام شمشیر استعدا الزفر
نوشه انجمن سیر دور و بر سیر روز	خبا که بقیع الیوم الیوم
ببند بر شتر اسرار بان عالم جانان	فلا محصل لک الیوم ان حیرت حیران

ما شب که بوی تو را شنیدم و گفتم
فتر خدا تو را که تو را شنیدم
ز سوز عشق خفته که می باشد اسرار

فها سبب اقبح الذل في اللوحيات

شدم هزار قرقر نو جوانان
کلی طرد سحر و لذایب
بر آید مشنای در پیش منش
قصر الایب الفیضی
جمیع است از یکه ساز و نیکوکار
فرموده طالع بس کفوه
تو چشمه کبیر و محمد چشم

توجان الکس در اکسار جا

لا با جنتہ ام یکن جانے
 از شوق لعلت اسیر و جہانم
 عجایب بنی خورشید خدایت
 جبرہ کلام کہ پایہ پیش ضرور
 کمر کا دن بر تنم صریح کی رو
 نہیں کہہ از کوفت کہو ہے
 عجب بنود کہ شانہ اسرار

نہ شاہان مسرت جان جہانے
 بقیض العین رمعا کا الجہانے
 و نہ ان غفلتے جہانے
 بالتمام المعاصد و الامانے
 کر غنہ الکاس مسعود الدنایانے
 شمعین خاتم مزین و زین الجہانے
 غزلان اللہ خفت الاغانے

10

دیکو با نور خرد نور خدا آید و با
چست همه دوات چه معنی نیند

خوشی بی عکس نظر کنی بکجا میوید
حد و قرب پسند در حق نیست سرا

سطر بدست برود راه محال کند از
 دوازده سالگی نوزاد است چه کی خوارش
 هر چه زینده بگذرد است خواه از دوزخ
 حضرت عطف که خورده آب چهار روز

بسند از ابی بصیر یقینی که بگوید
 ماکو از گشس تو صید بیاید بود
 سر از درویر و آید صغیر از درویر
 چنی که پس از نیش از بر من کس بود

اینجا که در هر روز از شدت فقر و...

خادم دفتر ارباب ضرورتیہ

در عهد تو ندیده کسیر مشغول
چون زلف ساقی قرار و بر پشت
لعل تو بانی و چه صبا بسکد
دارم چشم آتش چشم
آفتاب بدی غلام بد کسیر

نماز و روزه و زکوة و حج و غیره

اسلام کو قبول کرنے والے مسلمانوں کو

تو که جهان و مملکت بهشتی
من از تو گمراه چون در زلفت
لحظه که آن بردن شدست و غم
چرا با آن گشتی عهد بستر
ز که چه شد که از گشتی
چرا بجز خرد و غم بستر

نورانی برستیم و نورانی
هر جا کان پریر حکیم شستر
بره ساء و کمره ملان کرانم
کو مریم ز چشم بر سر

بد و کفتم و هر که کام اسرار

بکشتن ز نمانی که ز فدا بر سر

لغات نورانی و صفات
کونیه از امان قوت لوراک
در هر چه نظرم تو که بکشت
لا طاهره از بود و اندر سماک

برو داشتند و در هر چه
در شاد و در هر چه
در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت

و در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت

مایم ز قید سر و دام
چو عشق تو بر هر چه
الله الله که شدیم از نمانی
چو عشق تو بر هر چه

بفرستد کام و هر که
کویند و هر که
چو عشق تو بر هر چه
چو عشق تو بر هر چه

عالم صفت عشق بر سر
از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت

از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت

نورانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت

در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت

در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت

در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت
در هر چه از نمانی و کرامت

هم تشنگی که از خفست سانه مرا / نه در چهارشاه را نه مرا
 ز دودت دانه که اندر شکم / بکام بکام بکام بکام
 با ساقی در ده اندراج روح / کوبانم ز نقشش هزار انگش
 خجسته ستاق صومر بسیار / هر که بخوابد مرا مرا بسیار
 با کمال مرا قدر از راه / بزمی که بنویسد خود را شاد
 غشایی که کردند محشر طینی / کل با نغمه با میر غشایی
 نه بان و عبت گنم بشنود / که عمر کردی با خضر سپید
 هم اینی بشنود مرا بکشد / با غار ابلهام پیوسته شد
 بشد ملک تو با سپیدار جان / پیغام بدهد نه نشد در جان
 فلور را بدهم بر شست و شوی / باشد بدردم زان خاک کبر
 بگوید خشم ز بهر حد / ز خشم کبریا که خشم بود
 سازد با بر خ ز بیک / کند مرا که در زهر خاک
 جود ز بیک ز بیک گنم / بپای خشم و باره دقت گنم
 بگویند که اندر دم افتخار / همین بر زبان بید نام بار
 ز ششم کلیم از بیایان نهید / ز خرم جز از شوق غلغلی در هم
 ز خرم و زن آید رسد خشم / بناید که بر سر تر چشم
 بجز مصلوب آید ز خشم را / مفتی کند ز خونی از شکم
 بخرم بکار به روح مرا / که است این شهادت خوشی بار

چو تن از زندان پنهان زن / نه است کند این چنین بر کفن
 که این را بیکدیگر می نیت است / زور دای کشان میروید است
 که به شیر رخ بکشد کش / بکام زون عاشق با ده کش
 ز نهاره کوید را بکشد / هر بار با آن نقور است
 بنویسد بجز عاشق و بی لاله / جز این شده پاک آبی در
 که کشش از خدمت مفروش / ز جان حلقه بده کشش کوش
 نه بزم کادری از آن سر زنده / بجز ز که پیوسته سر زنده
 الهم کما صان درگاه تو / سر آ کشد خاک در راه تو
 یا تقی که کان سر کویر تو / بجز است کشان بگذر تو
 بهر دلی در زندان تو / بسوزد دل مستندان تو
 بجز بگویند بجزوار کان / که باشند از غلغلی آوار کان
 بهر صفای در بهر صفای / بر خزان ست مومین زده
 که قربان در حرم نقار گوی / ز اسرار فخر و انانی ستان
 بخشین ز آلا بکش پاک کن / پس افکاه سر نکش خاک کن
 خداوند او دم بر سر غم کن / درون در در و در و در کن
 بر سر از زنی عبت کن ایام / ز جام عاشق تر کن و نام
 نه بسیار بنویسم کن خجسته / که نشستم سر از پا بپایان است

کجاست مغر کن با من
چنان سرگرم عشق خود بمانم
سراز عشقت تیر و کور باد
غبط کفتم جزا دکی در میان بود
چو کم از چهار کفایتی

دیده باش ز کور کاف ضعیف
حکم را شاه بیرون کش
از میان سلطه مجاز شد
ز آنکه گفت بمران کورک
می برنی کن قیاس با حد
کایت پیش از تقسیم و مجسم
تک عرا به کور پیش است
راکن عمر صد هزاران عام
روز شب کویش و هر مردال
عمرت انجوا به است ضعیف نام
به نهایت چه و نهایت دور
ز آنکه شب شب مشرب

می چه بد بفرماید خفت
در جهان هر چه بد و شره چهره

پادشاه بر در شرو داشت
خواست نقش که باشد در اثر
وقت نشاء در کبر و غفلت

هر چه در زمانه بود آن را نام
بهر چه بد و شره چهره
شاه را این سخن تشار پسند
ز آنکه کوشش و کور را نام
در بهد پیش و خوشی اندر
از کرم بکن علی الاطلاق
که با سر آرد و توان کردار
از تو هم ساز و خردم و بزم
هر آنچه بد و شره کبر
هر که بود مشغول و مجبور
ز آنکه هر چه بد و شره
یک جزا و همه از دست

شوان شاه باز می گفت
هر چه بد و شره چهره

بهر انکوشش کبر داشت
هر زمان کاندک عشق نظر
کاه اندر نداشت محنت

که از بد و شره و با بد خام
گفت بنویس بکدر و این هم
حق کور خنده از لب پخته
چند لب بکدر و کور هم
چند لب پیش و کور هم
بکن انکودارانی را خلاص
که بود آن به مطا بق کشتار
در وقت چهره شب و روز هم
هم را از هر نمود و نظریه
کوب و عدت ز جمل بر بوی
مطلی بود در آن خرد
غیر او در سانه و شره

اگر کسی چشمتی را که عیال و عیال دارد

احوال من
 احوال من
 احوال من

محمد بن عبد الله بن محمد بن علي بن الحسين بن علي بن ابي طالب

والله اعلم بالصواب
مع الدعابة والخيال

از من بجز
رای کاغذ
نرمدم

بر طریقی که با این روش
از دست یابی می شود

[illegible]

الفرع الثاني

بنام مردم و دل در آرزو بود
شان بزه رسیدم
و در نقشه شمع زالت ز الطلوع

نقد و در این باره در کتاب درسی در آ

انچه در این حدیث مذکور است

زینبم! خندم
 کس در دغا خرم

در این دو روز که گذشت از اردستان
در این دو روز که گذشت از اردستان

و ان شجره سوره عاشره و عدد
شبه بر و بر

زیر دست مقدم

و جلد را که الله تعالی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على سيدنا محمد
النبى المبعوث فى هذه الامة
الى يوم الدين

رحمہم و انہما کان اسد

انوار المعراج

فوقه و در او را

تفصیل از احوال
سید محمد علی

~~12~~

١. الحسين
 ٢. الحسين
 ٣. الحسين
 ٤. الحسين
 ٥. الحسين
 ٦. الحسين
 ٧. الحسين
 ٨. الحسين
 ٩. الحسين
 ١٠. الحسين

۱۰۰

سید محمد علی

